

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Параскева Вл. Михайлова, дбн,
Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН

Относно: дисертационния труд на тема „Състав, разпространение и екология на разред Plecoptera (Insecta) в България” за присъждане на образователната и научна степен «Доктор» на Виолета Георгиева Тюфекчиева по научната специалност «Хидробиология» /01.06.11/ - докторант към Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН

Разработката е посветена на таксономията, фаунистиката и екологичните особености на широко разпространена група насекоми с важно значение за лотичните екосистеми. Много от изследваните видове имат важна роля като индикатори за сапробно замърсяване на водните басейни. Получените знания върху таксономията, биологията и екологията на видове от разред Plecoptera са основа за успешното използване на тази група насекоми за оценка екологичното състояние на водни екосистеми. В **литературния обзор** е представена детайлна характеристика на разпространението, консервационната значимост, природозащитния статус на групата, произхода ѝ и редица нейни екологични особености. Въз основа на направения критичен анализ на проведените в България изследвания, докторантката изтъква необходимостта от обобщено изследване на таксономията, фаунистиката, екологията и биоиндикаторното значение на разреда в България. **Целта** на дисертацията е ясно формулирана. Задачите характеризират таксономията, зоогеографията, консервационните и сапробните особености на групата, както и разкриване влиянието на различни екологични фактори върху разпределянето на видове от разреда в българските реки.

При изпълнение на отделните задачи докторантката усвоява редица **методи и методични подходи**, имащи отношение към таксономичния, фаунистичния, сапробиологичния и статистическия анализ. Така тя израства като специалист, който не само владее голям набор от методи, но и умее успешно да ги използва при интерпретиране на редица собствени данни. Получени са множество оригинални резултати с фаунистична и таксономична стойност. Установени са 91 вида и 17 подвида, които се отнасят към 23 рода на 7 семейства на разреда. Допълнени са фаунистичните данни за разпространението на 41 вида и 11 подвида, като за много видове се дават нови находища и разпространението им е представено с UTM карти. Въз основа на проведени таксономични ревизии е уточнен таксономичния статус на 6 вида и 2 подвида, като се съобщава и нов подвид за фауната на България. Получена е

оригинална информация за консервационната значимост на групата и нейния природозащитен статус. Представена е детайлна зоогеографска характеристика на перлите в България, които се отнасят към 5 зоогеографски комплекса. Направен е качествен и количествен анализ на плекоптерната фауна в различни речни типове. Разпределянето на плекоптерната фауна е разгледано в зависимост от субстрата, температурата, надморската височина, водното количество, концентрацията на кислород и рН на средата. Направени са компетентни, подробни анализи, подкрепени със статистически данни и прекрасно оформени графики. На 43 вида е представена подробна сапробиологична характеристика, като детайлното проучване в този аспект е позволило на докторантката да установи и нови биоиндикаторни видове.

Изводите отразяват постиженията на докторантката, но можеше да се представят в по стегнат вид, което още по-добре щеше да очертае нейните приноси. Приемам изцяло справката за приносите.

По дисертационния труд са представени три публикации, едната в списание с импакт фактор. Резултати са докладвани на 4 научни форума. Намерени са и две цитирания на научните ѝ разработки. Тъй като разработката представлява едно обобщение върху фауната и таксономията на разред Plecoptera в България, позволявам си да предложа труда да бъде публикуван като “Каталог на разред Plecoptera в България”.

Забележките ми се отнасят до изключително обширния литературен преглед, като отделни части от него нямат отношение към дисертационния труд. Считам, че последната задача би трябвало да отпадне - тя не е представена в дисертационния труд, независимо че има важно значение за бъдещото използване на групата.

Заключение: Представеният дисертационен труд е самостоятелно изследване на докторантката, получени са множество оригинални резултати относно таксономията и екологията на разред Plecoptera. При разработката на труда г-жа В. Тюфекчиева се е изградила като специалист – хидробиолог, добре познаващ група насекоми с важно практично и теоретично значение и с възможност за самостоятелна работа в областта на хидробиологията и опазването на околната среда. **С пълна убеденост подкрепям присъждането на образователната и научна степен „Доктор” по научната специалност „Хидробиология” на Виолета Тюфекчиева.**

02.03.2014 г.

Проф. д-р П. Михайлова, дбн

